

Filozofija za otroke

Pripravi: Robert Petrovič

Naslov	Iluzije
Neposredni cilji	Učenci ločijo resnične od neresničnih sodb, poskušajo odkriti pomen resnice. Skozi to temo spoznajo praznoverja, stereotipe, predsodke. Spoznajo utemeljevanje kot proces iskanja razlogov, uvidijo, da je racionalna misel takšna, da se jo da utemeljiti, pri čemer se utemeljuje z logičnimi razlogi ali izkustvom; prav tako iz stališč izpeljujejo posledice.
Didaktična naloga	Na podlagi izkusiva optične iluzije si zastavimo vprašanja o tem, kako upravičujemo svoja prepričanja in kako ločujemo med dobrim in slabim dokazom.

POTEK URE:

1. Priprava:
  - a. Natisnite pripravo (opcija)
2. Kratka uvodna diskusija
3. Poglejte priloženi sliki
4. Pogovor
5. Uvidi, refleksija o vsebini in poteku pogovora.

ZAČETEK

6. Poveste, da si bomo pogledali dve optični prevari in se o njiju pogovorili.
7. Navodila za učence:
  - a. Poslušajo vprašanja.
  - b. Razmišljajo.
  - c. Če želijo, dvignejo roko in, ko dobijo besedo, povedo svoje mnenje.

Vprašanja so opcijska in okvirna. Izbor naredite sami oziroma se zanje odločate glede na vsebinski potek pogovora.

Kratka uvodna diskusija

Kaj je to optična prevara oz. iluzija?

Iluzija je predstava, ki ni osnovana na resničnosti; slepilo, samoprevara.

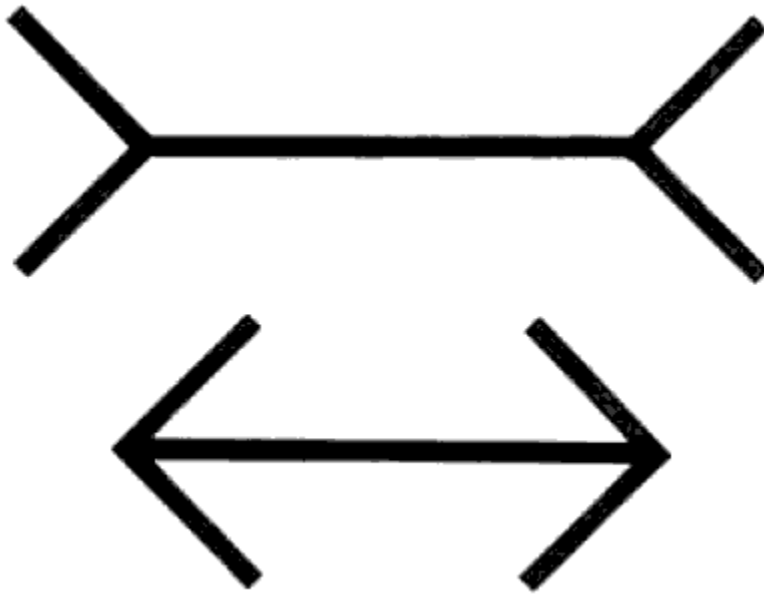
Prevara je dejanje, s katerim kdo z določenim namenom zavede koga v zmoto.

Resnica je to, kar je v skladu s tem, kar je, obstaja.

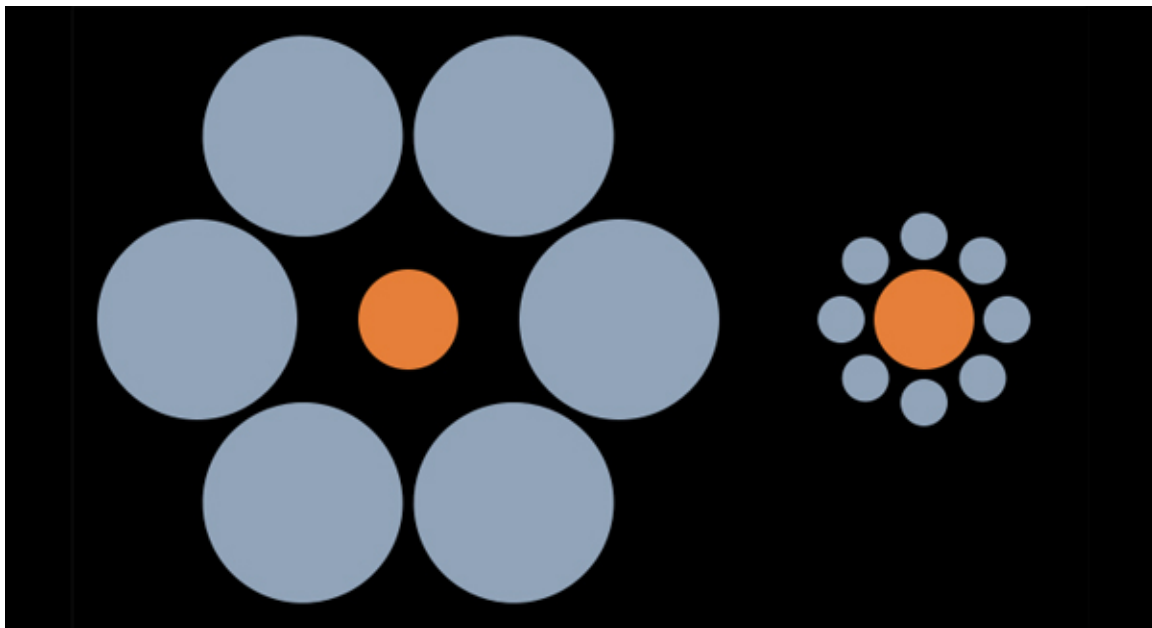
Naloga:

Učencem pokažite optično prevaro in jih povprašajte po odzivu.

Slika 1: Muller-Lyre iluzija

Slika2: Ebbinghaus iluzija

Nekateri bodo optični prevari že poznali. Pogovorite se, kaj in zakaj vidijo, kar vidijo.

Kljub temu, da vedo, da se motijo, ali jih oči še vedno zavajajo? Zakaj?

Vprašanja:

Kaj vidite?

Lahko navedete še kak primer optične prevare?

Je to, da se nam zdi sonce majhna kroglja, iluzija?

Kakšne iluzije poznamo?

Kaj iluzije povedo o našem dojetanju sveta?
 Kako delujejo naša čutila?
 Lahko zaupamo čutom?
 Ali lahko rečemo, da nam čutila včasih lažejo?
 Je res vse, kar imamo za resnično?
 Je onkraj sveta, kot nam ga kažejo čutila, še kakšen svet?
 Kako lahko spoznavamo resničnost sveta?
 Kakšne posledice ima naše dojetanje zunanjega sveta?
 Kako lahko zanesljivo ugotovimo, da gre za iluzijo?

Drugo gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - Schmidt, Dustin. <i>Implicit Bias</i>, http://depts.washington.edu/nwcenter/lessonplans/implicit-bias/ (2.8.2017). - Zoller-Morfs, Eva (2010). <i>Selber denken macht schlau</i>. Bern: Zytglogge Verlag. - Portal BOS - Slovanske in besedilne zbirke, http://bos.zrc-sazu.si/ (2.8.2017).
Internetni / knjižni kotiček za učence	<ul style="list-style-type: none"> - Brenifier, Oscar (2007). <i>Kaj pomeni živeti skupaj?</i> Tehniška založba Slovenije: Ljubljana. - Labbé, Brigitte & Puech, Michel (2005). <i>Filozalogajčki</i>. Murska Sobota: Pomurska založba. - Klampfer, Friderik (2003). <i>Etiški pojmovnik za mlade</i>. Zbirka Pojmovniki, knj. 3. Maribor: Aristej. - Bennett, J. William (2001). <i>Moralne vrednote za mlade: zgodbe, ki pomagajo oblikovati lastni svet vrednot</i>. Tržič: Učila. - Kos, Gaja (2012). <i>Rizibizi in laž</i>. Murska Sobota: Ajda. - Vezjak, Boris (2015). <i>Ali je to zmota?</i>. Maribor: Aristej - Milčinski. Fran (2008). <i>Laž in njen ženin</i>. Ljubljana: Založba Sanje. - Hub, Ulrich (2017). <i>Lisice ne lažejo</i>. Celje: Celjska Mohorjeva družba - Moost, Nele (2002). <i>Čista resnica ali Izmišljije za vsako priložnost</i>. Ljubljana: Kres. - Gombač, Žiga (2017). <i>Črno belo</i>. Dob pri Domžalah: Miš. - Kraljič, Helena (2013). <i>Kako raste laž</i>. Jezero: Morfem. - Koranter, Sonja (2014). <i>(Laž): lažnivček Nacek</i>. Ljubljana: Alba. - Brenifier, Oscar (2007). <i>Kaj pomeni vedeti?</i>. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	<ul style="list-style-type: none"> - Uporabite tudi spremna navodila za učitelje - Učilnica, http://ucilnica.zofijini.net/ (2.8.2017). - FZO na SIO – FZO v sklopu slovenskega izobraževalnega omrežja (2.8.2017). - Richard Paul (1996). <i>Critical Thinking and the State of Education Today</i>. Inquiry: Critical Thinking Across the Disciplines; Winter 1996, Vol. XVI, št. 2). - Richard Paul & Linda Elder (2001): <i>Critical Thinking: tools for taking charge of your learning and your life</i>. New Jersey: Prentice Hall. - Markič, Olga (2000). <i>Logiški pojmovnik za mlade</i>. Šentilj: Aristej. - Šuster, Danilo (1998). <i>Moč argumenta: logika in kritično razmišljanje</i>. Maribor: Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru - Šimenc, Marjan 2006: <i>Didaktika filozofije</i>. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Oddelek za filozofijo, Ljubljana - Hladnik, Alenka; Šimenc, Marjan etc. (2008). <i>Šola, mišljenje in filozofija: filozofija za otroke in kritično mišljenje</i>. Ljubljana: Pedagoški inštitut. - <i>Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah</i> (2005); prevod in priredba Alenka Elena Begant. Ljubljana: DZS.